

Få styr på agerrævehalen, før den bliver resistent

Agerrævehale er ikke en hvilken som helst græsukrudt. Den er ekstremt aggressiv, spreder sig med lynets hast og kan blive alvorligt udbyttedensættende, hvis der ikke sættes ind med modforanstaltninger, så snart den dukker hovedet op over kornet. Den kan kendes på akset af mørke frø. Den spirer mest om efteråret, og hvis den får lov, vil den i løbet af få sæsoner være over det hele – med en overhængende risiko for resistens efter nogle år.

■ AF MARGRETE DYBBROE

Agerrævehale er mest spirevillig i vintersæden, så det er et godt modtræk at lægge om til vårsæd. Med ca. 1000 frø pr. enkeltaks kan én lille ukrudtsplet hurtigt sprede sig til endog meget store arealer. Først med mejetærskeren, siden med halmpresseren. Det er derfor uhyre vigtigt at sætte ind, før der høstes – og ikke kun ét år. Når frøene kastes, vil ca. 90 procent af dem gå til ved blot at ligge nede i plovfuren. Men de 10 procent vil være klar til at spire, når jorden bliver vendt året efter. Og igen og igen årene herefter. Man har en bund af frø at slås med i flere år, og selv om det kun er 10 procent, der overlever hver gang, er det stadig mange, og der går mange år, før hele puljen er væk.

Hvad kan/skal man gøre?

Man skal gå til modaktion med det samme, hvis man vil bevare kontrollen. Blot kan sprøjtningen ikke stå alene, for rævehale har vist sig at blive resistent efter nogle år. Andre modforanstaltninger er bl.a. sædskifte med så stor variation som muligt, manuel aflugning, sen såning af vintersæd og hyppig rensning af høstmaskiner. Derudover er falsk såbed og sprøjtning med Roundup/Glyphosat før såning virksomme modtræk ved vårsæd. Man kan ikke gøre det hele, men man kan udvælge sig de tiltag, der passer bedst til ens bedrift.

Det allermost afgørende er og bliver dog reaktionstiden. Det kan Ole Jespersen,

Kristian Tybjerg fik agerrævehale ind med en halmpresser udefra. Det er rigtig vigtigt at sætte gang i bekæmpelsen, inden det breder sig, råder planteavlskonsulent Gitte Skovgaard Jensen, som her får sig en snak med Kristian Tybjerg om fremgangsmåden.

der har et kvægbrug ved Juelsminde, og Kristian Tybjerg, der har et svinebrug på Alrø, begge tale med om.

- Rævehalen er stort set den eneste ukrudtsart, vi bruger energi på at tænke over, fordi den kræver helt særlige foranstaltninger. Men nultolerance er stadig det mest effektive redskab, vi har, siger Ole Jespersen.

Ole Jespersen "arvede" rævehaleproblemet, da han tilkøbte en ejendom i 2009. Der var stort set rævehale på alle marker, og det var allerede resistent. Det har givet – og giver fortsat – massive problemer. Alligevel mener Ole Jespersen selv, at han trods alt er privilegeret ved at have malkekvæg, idet grovfoderet giver ham flere handlemuligheder med sædskifte. Han kan køre med rigtig meget vårsæd (byg og majs) og derved forringe vilkårene for rævehale, og med kløvergræs har han mulighed for tre år, uden at rævehale kan spire og sætte frø. Han har stadig brug for hvede, men holder sig til førsteårshvede, fordi problemerne øges, hvis der står hvede på de samme marker flere år i træk.

Ole Jespersen sprøjter også. Med forskellige ukrudtsmidler for ikke at udfordre resistensen, og altid med Roundup forud for vårbyg, så han kan slå overvintrende planter ned og starte på 0 i den nye vækstsæson. Han luger også på de pletter, der er overkommelige i størrelse. Han ville også gerne køre med falsk såbed, men den tunge lerjord er så længe om at tørre, at han ikke ville kunne nå at så rettidigt. Sen såning har ikke givet så

Fra marksprøjtningen er det let at få øje på områder med agerrævehale, som konsekvent bliver håndluget, for at komme problemet til livs.

BÆKÆMPELSE AF ITALIENSK RAJGR

Stor reduktion i eksponering af resistensgener overfor herbicider

Kender du Farmtracking?

Det er et værktøj, som du kan downloade til din smartphone og som kan hjælpe med at registrere bestemte lokationer i marken. Eksempelvis de pletter med rævehale, som man skal huske at give særlig opmærksomhed. Kontakt din planteavlskonsulent for at høre mere.

SEGES

stor effekt som ventet, idet det milde og kystnære klima tillader frøene at spire helt hen i november.

- Det siger noget om problemets størrelse, at vi på et møde mellem Ole Jespersen, SEGES og mig selv, talte om rævehale i samfulde tre timer. Det var dét altovervejende emne på agendaen, fortæller Peter Bach Nikolajsen, planteavlskonsulent i LMO.

Kristian Tybjerg fik agerrævehale ind med en halmpresser udefra. Den første plet, han opdagede, var han dog vel længe om at gøre noget ved. Det lærte han af. Den spredte sig nemlig hurtigt, så da han opdagede endnu en plet i en anden mark, gik han i aktion med det samme. Nu har det stået på i et par år, og Kristian har haft god effekt af det, han har gjort.

- Første skridt til bekæmpelse af rævehale er, at man erkender, man har et problem. Først da reagerer man, siger han.

Kristian Tybjerg har udvidet vårbygarealet fra 20 til 40 procent og skubber så vidt muligt såningen af vinterhvede til midt-sidst i september for at mindske fremspiring af agerrævehale. I høstperioden højtryksblæser han sine maskiner hver morgen for at modvirke spredning til de rene marker. Han kan ikke rense maskinerne helt, men alle de ydre frø bliver blæst væk.

Selve bekæmpelsen af rævehale foregår med Topik i efteråret. Om foråret

- Rævehalen er stort set den eneste ukrudtsart, vi bruger energi på at tænke over, fordi den kræver helt særlige foranstaltninger. Men nultolerance er stadig det mest effektive redskab, vi har, siger Ole Jespersen.

pletsprøjter han igen for at tage det, der er spiret frem siden efterårssprøjtningen; denne gang med et produkt med en anden virkningsmekanisme. Han følger altid op med en aflugning. Så længe den inficerede plet kun er 10-12 m², kan den luges af på et par timer. Man får selvfølgelig ikke alt op ved at luge, men ca. 90 procent, anslår Kristian, hvilket resultaterne over et par år synes

at understøtte. De fire pletter fra sidste år er stort set væk efter to gange kemi og efterfølgende lugning. Men Kristian vil fortsætte med at sprøjte de angrebne steder to gange om året, til jorden har været vendt 3-4 gange, og alle de frø, der har overlevet nede i plovfuren er kommet op til overfladen.

- Det har krævet en stor indsats at få reduceret problemet med agerrævehale

på den første mark, som fik lov at stå ubehandlet lidt for længe. Men den tjener som en effektiv reminder om, hvor vigtigt det er at gøre noget ved problemet - og den indsats, Kristian gør, bør mange flere følge, mener Gitte Skovgaard Jensen, planteavlskonsulent i LMO.

Kontakt LMO

LMO afholder et kursus i bekæmpelse og forebyggelse af græsukrudt til efteråret. Tid og sted vil blive bekendtgjort snarest muligt på lmo.dk

Har du spørgsmål, så er du altid velkommen til at kontakte en af planteavlskonsulenterne:

Peter Bach
Nikolajsen
telefon 4045 0674
pbn@lmo.dk

Gitte Skovgaard
Jensen
telefon 2040 0849
gsj@lmo.dk